
UZ ZBIRKU PJESAMA KATARINE JANČI VIDLA SEM NA SVOJE JOČI

(Biblioteka Osnovne škole Molve, knj. 1; ilustracije – Martina Ištvan)¹

Umjesto predgovora

Marija Halaček, Molve

Ulazite u učionicu. U V. a razred, prvi put, jednoga rujna. Sat hrvatskoga jezika. Plan postaje igrom, imena dječaka i djevojčica isprepleću se i upoznaju. “Matija, M kao mrav”, kaže jedna mudra glava. “Josipa, J kao jabuka”, kaže druga. I tako redaju, dok posljednja, tiha i plaha ne kaže: “Katarina, K kao... kiša”. Kiša... Je li vam uho dobro čulo? Rekla je *kiša!* A osmijeh je odmah spreman, i vaš i njezin. I dok drugima kiša ne razvlači obraze, vi držite pogled jer Katarina dodaje: “.....kiša, a rekla bih i *dešč.....*”.

Veza je uspostavljena. Fina, majušna nit spojila vas je s tom bljedolikom, krhkom učenicom, putnicom iz područne škole. Ona strpljivo podnosi svoje mlade godine: marljiva je u svim predmetima jer su je kod kuće naučili da je sve važno. Sve je važno... i škola i dom.

Nitko vam nije rekao. Nitko nije prstom pokazao i upozorio vas da Katarinu treba pomno pratiti, da je posebna, da je urasla u zemlju iz koje je potekla i da je treba zalijevati, da će njezine mladice biti široke i plodonosne.

O svemu je ona govorila u svojim “stihekima”. Isprva ih se sramila, zapitki-vala kod zadaća smije li pisati “po domaće”. Nikad nije izostao osmijeh ako ste

¹ U predstavljanju izdavačke djelatnosti Osnovne škole Molve, uz list *Osnovac*, podsjećamo i na izuzetno književno izdanje novoosnovane biblioteke (knj. 1) iz 2011. – prvu kajkavsku stihozbirku talentirane, mlade i senzibilne Katarine Janči, tada sedamnaestogodišnjakinje (rođ. 28. listopada 1993. u Zagrebu, živi u Medvedički; školovanje je nastavila u Srednjoj strukovnoj školi u Đurđevcu). Autoričini su, estetski vrlo zreli, književni počeci i plodni rezultati - na razini gdje “duh ne broji godine” (B. Jelušić, prema Mihaliću) - vezani upravo uz Osnovnu školu Molve i diskretne mentorske poticaje Marije Halaček, prof. (*Op. ur.*)

rekli da smije, štoviše; ako ste je ohrabivali, donosila je svojega *dežda* i Dravu svakog tjedna iznova. Otvarao se čitav jedan svijet za koji ste mislili da ga je zaborav odavna okovao, teške tehnologije pregazile i mode svjetske preodjenule. Taj Katarinin svijet štovao je Boga i obitelj, mazio je *cucke* i mačke i fazane, virio je *čez oblok*, a onomatopeje su posvuda *črčukale*, *živkale*, *rebetile* i *cvrljužile*.

U sedmome razredu, nakon usvojenih sila slovnice i pravogovora, nakon uspješnica u malim razrednim svečanostima čitanja zadaća, dođe vrijeme da Katarina može slijediti vašu misao, da može svoju doživljajnost podijeliti s drugima bez straha od osude. Prva nagrada puno joj znači, dali ste joj *kuraža* i više nema natrag. Kad joj ponudite da se pjesma pošalje i dalje, čak u Omiš, ona pri staje i daje joj naslov "Nigdar nesem vidla more".

Hoće li je razumjeti? Ne samo jezikom, već uistinu? Jer, ona zaista još nije vidjela mora. Upravo tom pjesmom, tom nagradom, osigurala si je put. Nekima u razredu - smiješno! Ta oni idu na ljetovanje otkad znaju za sebe, i to redovito, svake godine. A ona još nije ni prsta umočila!

Pjesma, pjesma ju je tamo odvela. Pjesma o moru, a zapravo o njezinoj Dravi. I vi, seoska učiteljica, koja je dovela sedmašicu po prvi put do morske obale.

Otada Katarina svoju nisku bisera pomno slaže. Piše o svemu što je okružuje, bez velikih skrovitosti, bez ustručavanja i uvijek, uvijek vjerno svojem lokalnom govoru. Pomislili biste katkad, ona ne zna napisati vezani tekst književnim standardom, što zahtijeva vaša struka. Pomislili, i prevarili se. Riječ je, naime, njezina alatka kojom vješto plete u svim izričajima. Ali i obrazlaže: kako ću pjevati o *ribičiji*, kako o *runjenju*, kako o svojem *dedi*, o *svatima*, o *soncu*, o *sparinjavi*, ako ne onako kako mi je u srcu?

Odlikašica Katarina odaslala je svijetu i mnogim prosudbenim povjerenstvima različitu svoju djecu, različite svoje retke. Svaki novi natječaj, novi poziv, novo pojavljivanje u zbornicima, nove pohvale i nagrade ona samozatajno prima sa smiješkom, čvrsto vas zagrlj dok joj čestitate i piše dalje.

Ne uznosi se. Ništa ne komentira. Kad po prvi put za svoju pjesmu od stručnog ocjenjivačkog suda primi bijelu omotnicu kao nagradu, ne otvara je. Samo je nježno primi u ruke. Nije ishitrena, nije znatiželjna. Konačno ju nagovorite da proviri. Što li je unutra, bojite se pomisliti. Kad tamo, novac.

Sve biste dali da ste u tome trenutku mogli biti Katarinin likvor. Da ste mogli teći njezinim mozgom i doznati što je pomišljala, što vagala, kuda trošila.

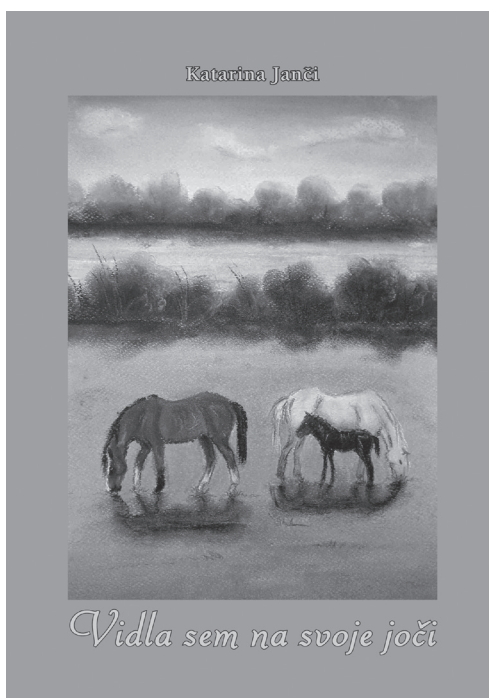
Nije puno govorila. Tek da ga je putem do kuće šezdeset osam puta potrošila. Mora pomoći mami, nešto treba bratu, možda joj ostane za novi kaput. Očekivano, sebe je stavila na zadnje mjesto.

Ovakva divna djevojčica brzo je stasala za srednju školu. Otišla je kako to već čine đaci, na svoju stranu. Nije vam svejedno pa se ponekad pitate je li vam ruka

bila blaga dok ste ju vodili, jeste li bili “na razini zadatka”, hoće li se izgubiti nit koja je očvrstnula, iako vam se činila u početku satkanom samo od kapi kiše koju jednako volite?

Odgovori nikada neće biti dokraja ispisani. I dobro je tako. Samo njihovo traženje toliko ispunjava da čovjek nikad ne požali što je prihvatio poziv i postao učiteljem. Jer Katarina i dalje piše, KAJ ju nije napustio niti je Drava u njoj pre-sahnula. Ova zbirka tomu je dokaz.

A ja sam i dalje ta učiteljica, rođena na isti dan kad i ova mala pjesnikinja, koja je imala sreću ući jednoga rujna u V. a i *kišu-Katarinu* predati stihovima.

Korice kajkavske zbirke Katarine Janči